

Marc Taratet, "Nuevas perspectivas sobre la evolución de la desigualdad intra-regional en España entre 1973 i 1990"

El treball "Noves perspectives sobre l'evolució de la desigualtat intra-regional a Espanya entre 1973 i 1990" tracta de l'evolució de la desigualtat econòmica a Espanya, posant un èmfasi especial en les diferències regionals. L'objectiu principal és investigar com ha canviat la desigualtat d'ingressos a les províncies espanyoles durant aquest període, utilitzant noves metodologies per a obtenir una imatge més precisa i detallada.

Des de la dècada dels vuitanta, s'ha observat un augment generalitzat de la desigualtat dins dels països desenvolupats, influenciat per factors com el canvi tecnològic esbiaixat en favor del treball qualificat i la globalització. A Espanya, un dels països de l'OCDE amb majors nivells de desigualtat, aquest fenomen està estretament lligat a l'evolució del mercat de treball i a l'establiment de l'Estat del Benestar.

L'estudi de la desigualtat a Espanya es divideix en dos períodes: abans i després de 1973, any en què es va realitzar la primera Enquesta de Pressupostos Familiars (EPF). Abans de 1973, les dades són escasses i s'han utilitzat altres fonts per a estimar la desigualtat, com els estudis dels Top Incomes i el càlcul de l'Índex de Williamson. Després de 1973, les dades de les EPF han estat la principal font d'informació utilitzada per a l'estudi de la desigualtat a Espanya, encara que amb certes limitacions, ja que no existeix una enquesta contínua i homogènia que cobreixi tot el període fins a l'actualitat. Diversos autors han realitzat correccions per a incrementar la comparabilitat de les dades.

El treball de Torregrosa-Hetland (2016) és especialment rellevant perquè ofereix una nova narrativa sobre l'evolució de la desigualtat durant els anys vuitanta, contrària al consens anterior que considerava aquest període com un de reducció de les desigualtats. Per al període posterior a 1990, hi ha consens en què la desigualtat va augmentar significativament amb la Gran Recessió i que, malgrat la recuperació econòmica, la desigualtat no s'ha reduït al mateix ritme.

Aquest treball s'emmarca en aquest context, proposant estudiar l'evolució de la desigualtat intra-regional a Espanya entre 1973 i 1990 amb un nivell de desagregació provincial, per a oferir una visió més precisa i permetre tenir una visió més acurada de la realitat per en

treballs posteriors analitzar els determinants d'aquestes desigualtats. Per a això, es parteix de les mateixes dades utilitzades per Torregrosa-Hetland (2016), que ja corregeixen l'under-reporting de les EPF i es troben ajustades a la Comptabilitat Nacional.

L'objectiu és conèixer l'evolució de la desigualtat d'ingressos a les províncies espanyoles, utilitzant la metodologia de Torregrosa-Hetland (2016) i contraposant-la a les estimacions anteriors de Goerlich i Mas (1999). La pregunta clau és si la desigualtat dins de les províncies espanyoles va disminuir realment entre 1973 i 1990, mitjançant un procés constant i homogeni. La hipòtesi de treball és que les dades provincials seguiran una tendència similar a la que mostra Torregrosa (2016) a nivell nacional, on no es va produir la marcada reducció de la desigualtat que es pensava anteriorment, i fins i tot es va observar un repunt de la desigualtat entre 1980 i 1990.

Per a aconseguir aquest objectiu, el treball utilitza les dades corregides de Torregrosa (2016) per calcular els coeficients de desigualtat intra-provincials. Els resultats es comparen amb les dades de Goerlich i Mas (1999), per a assegurar que els canvis observats es deuen a les diferències metodològiques i no a la utilització de diferents variables per calcular els indicadors.

Els resultats mostren com els nous indicadors de desigualtat intra-provincial obtinguts a partir de les dades de les EPF de 1973, 1980 i 1990, posen dubte la interpretació tradicional que parlava d'una forta reducció de la desigualtat a Espanya durant la transició i el període immediatament posterior, també en l'àmbit provincial. Aquesta nova visió sobre l'evolució de la desigualtat intra-provincial entre 1973 i 1990 s'interpreta com un xoc de forces oposades: d'una banda, forces distributives que feien créixer la desigualtat (liberalització econòmica), i de l'altra, l'establiment d'un nou sistema polític amb un sistema impositiu menys progressiu del que es pensava.

Els estadístics descriptius mostren una gran similitud entre ambdues metodologies per a 1973, amb diferències significatives per a 1980 i 1990. Els nivells de desigualtat provincial calculats amb la metodologia de Torregrosa-Hetland mostren un descens fins a 1980 i un increment posterior, fins a nivells superiors als calculats amb la metodologia de Goerlich i Mas. Aquesta trajectòria no es manté quan s'analitzen les dades en termes

d'ingressos equivalents, on els nivells de desigualtat són consistentment superiors amb la metodologia de Torregrosa-Hetland.

En resum, aquest treball ofereix una nova perspectiva sobre l'evolució de la desigualtat intra-provincial a Espanya entre 1973 i 1990, utilitzant una metodologia més precisa que corregeix les dades de les EPF i les ajusta a la Comptabilitat Nacional. Els resultats mostren que la desigualtat intra-provincial no es va reduir de manera constant i homogènia durant aquest període, sinó que va experimentar un descens fins a 1980 i un augment posterior. Aquesta nova visió posa en dubte la interpretació tradicional de la desigualtat durant la transició espanyola i destaca la importància de les metodologies utilitzades per a obtenir una imatge precisa de l'evolució de la desigualtat.